

Jan Karpíšek

Realita je zázrak

kurátorka Dominika Halvová

11. 3. - 17. 3. 2015

V roce 2000 přijíždí do Prahy mladý čaroděj, aby se s místními podělil o zkušenost žití v bezprostředním kontaktu s tím, čemu se někdy říká bůh.

Výstava představuje dosud neprezentovaná malířova díla z doby, kdy byl Jan Karpíšek internován na psychiatrické klinice. Záměrem však není je pouze exponovat, ale prozkoumat vliv tohoto zážitku na jeho tvorbu a další umělecký vývoj v průřezu let až k dnešku.

Honzova malířská činnost se přitom tehdy i dnes ukazuje jako poměrně nevšední. Nejsou pro ni důležité jiné obrazové vzory, a proto není tolik svázána tradičními pravidly kompozice a perspektivy.

Celek díla intuitivně komponuje až na obraze a tvorba je u něj v těsném sepletí s duchovním životem. Mám z toho důvodu za to, že období, které Jana pojí s pobytem na psychiatrii, nelze v kontextu jeho tvorby ignorovat nebo obejít.

Díla zrozená z této zkušenosti nesou autorovu osobitou reflexi stavu, který popisuje jako extázi. Tato extáze obestírá mysl, jež si skotačí jako opice, zároveň jakousi temnotou. V obrazech se projevuje častým použitím černi. Skutečnosti zároveň připisuje nadpřirozenou podstatu, což se týká osob i věcí, jejichž funkce se nikdy neomezuje obvyklým použitím. Zachycuje konkrétní situace, do kterých se v té době dostává a také růst směrem k novému chápání reality. K tomu dospívá za současného zkoumání mysli a vnímání, které se celou Janovou tvorbou vine jako červená nit. Ukazuje mysl rozháranou smysly a představami a v další kresbě zobrazuje postavu meditujícího, který upustil od zápasu s nekonečným tokem úvah a bez jakékoli známky znepokojení je nechává plynout.

Tyhle v podstatě obrazové deníkové záznamy se nesnaží budovat statut uměleckého díla, jako spíš vyjádřit vlastní obsahy bez potřeby vytvářet dojem o sobě. Magické vnímání skutečnosti v Honzově tvorbě směrem k současnosti ustupuje.

Cestou ale nalézá vyjádření v obrazech jako jsou *Beránku, mám!* nebo *Africký archetyp*, v němž pulzuje divokost starších kreseb. Podobnost mezi počiny z roku

2001 a díly vzniklými v průběhu dalších let můžeme odezírat i po stránce formální. Kresba fixem a z ní vzešlé budování obrazu za pomoci linky a nepřekrývajících se barevných ploch, jímž jsou dřívější díla typická, vešlo do malířova rukopisu, když fixy nahradil štětec.

Výjevy z většiny nynějších obrazů již nejsou zasazeny do víru světa nepředvídatelných změn, ale jsou ukotveny v pokojně plynoucí přítomnosti. Podobně jako někdy zvláštní postavy, které však nevystupují jako bytosti z jiných světů, pouze ztělesňují nějakou metaforickou výpověď.

Ze současné perspektivy lze na dobu „bláznění“ pohlédnout jako na období přerodu, které malíři umožnilo osahat si určitý přístup k světu až do krajnosti, aby porozuměl tomu, kudy se chce vydat dál. Obě polohy přitom doprovází naprostá ryzost výrazu související s obrácením se do sebe místo uchylování se k cizím vzorům. Honzova současná tvorba zračí tiché udivování se půvabu přítomného okamžiku a okouzlení přírodou, které nachází své vyjádření mimo jiné v tématu kořenů, co uzemňují a spojují. Jsou to obrazy sjednocení mysli, těla a všeho okolního světa v jsoucí realitě, která se pro připravenou mysl stává zázrakem.

Dominika Halvová

Galerie Off/Format